

Edukacja obywatelska w praktyce – jak zmieni się nauczanie?

Reforma programowa, której jednym z kluczowych elementów jest wprowadzenie edukacji obywatelskiej, rodzi pytania o to, jak szkoła może realnie kształtować postawy obywatelskie młodzieży. Badania ICCS 2022 i PISA 2022 pokazują, że polscy uczniowie osiągają dobre wyniki w matematyce, naukach przyrodniczych i czytaniu ze zrozumieniem. Mimo to, zauważalne są duże spadki oraz niskie wskaźniki zaufania i poczucia przynależności do szkoły. Szczególnie problematyczne są rosnące poczucie alienacji politycznej i brak zaufania do instytucji publicznych, co wpływa na dobrostan młodzieży.

O edukacji obywatelskiej – nowym przedmiocie szkolnym, który zastąpi historię i teraźniejszość, w trakcie seminarium „Edukacja obywatelska. Nowe podejście?” opowiadał dr Jędrzej Witkowski – prezes zarządu Centrum Edukacji Obywatelskiej. Spotkanie odbyło się w ramach cyklu debat „Co się dzieje z uniwersytetem?”.

Demokracja w szkolnej ławce

Jak zauważa dr Witkowski, nowa podstawa programowa edukacji obywatelskiej stawia na praktyczne podejście, rozwijając u uczniów sprawczość – umiejętność podejmowania działań mających wpływ na siebie i otoczenie. Cele edukacyjne skupiają się na rozumieniu demokracji, zainteresowaniu sferą publiczną oraz aktywnym zaangażowaniu w rozwiązywanie problemów społecznych.

Ważnym elementem jest kształtowanie kompetencji do krytycznego myślenia, dialogu oraz odpowiedzialności obywatelskiej. Takie podejście ma pomóc młodym ludziom świadomie uczestniczyć w życiu społecznym i politycznym oraz budować zaufanie i więzi społeczne.

Od zainteresowań ucznia do treści lekcji

Wprowadzenie nowej podstawy programowej w edukacji obywatelskiej to znacząca zmiana w podejściu do nauczania tego przedmiotu. Podstawową innowacją jest ograniczenie liczby wymagań szczegółowych ze 127 do 45 obowiązkowych, z możliwością wyboru 7 spośród 37 fakultatywnych. – *Dzięki temu nauczyciele zyskują większą swobodę w doborze tematów i form pracy z uczniami, co pozwala na lepsze dostosowanie nauczania do potrzeb i zainteresowań młodzieży.* – zauważa dr Witkowski.

Edukacja, która uczy działać

Nowa podstawa kładzie szczególny nacisk na rozwijanie umiejętności praktycznych – nie tylko przyswajanie wiedzy, ale także stosowanie jej w realnych sytuacjach. Przykładem jest wymaganie, by uczniowie potrafili zgłosić naruszenie praw człowieka czy praw ucznia, co ma przygotować ich do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym.

Istotnym elementem są działania obywatelskie – uczniowie mają realizować w trakcie nauki konkretne inicjatywy, takie jak udział w debacie, przygotowanie petycji czy wolontariat. Takie aktywności pozwalają im zdobywać doświadczenia poza teorią i budować poczucie wpływu na otoczenie.

Zachęcamy do wysłuchania seminarium „Edukacja obywatelska. Nowe podejście?” – [przejdź](#).

Zadanie publiczne „Wzmocnienie marki i potencjału OEEES HUB - rozwój i silna marka think tanku ekonomii wartości” sfinansowane jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030.

Treści odzwierciedlają jedynie opinię ich autora. NIW-CRSO nie jest odpowiedzialny za sposób

wykorzystania zawartych w nich informacji.